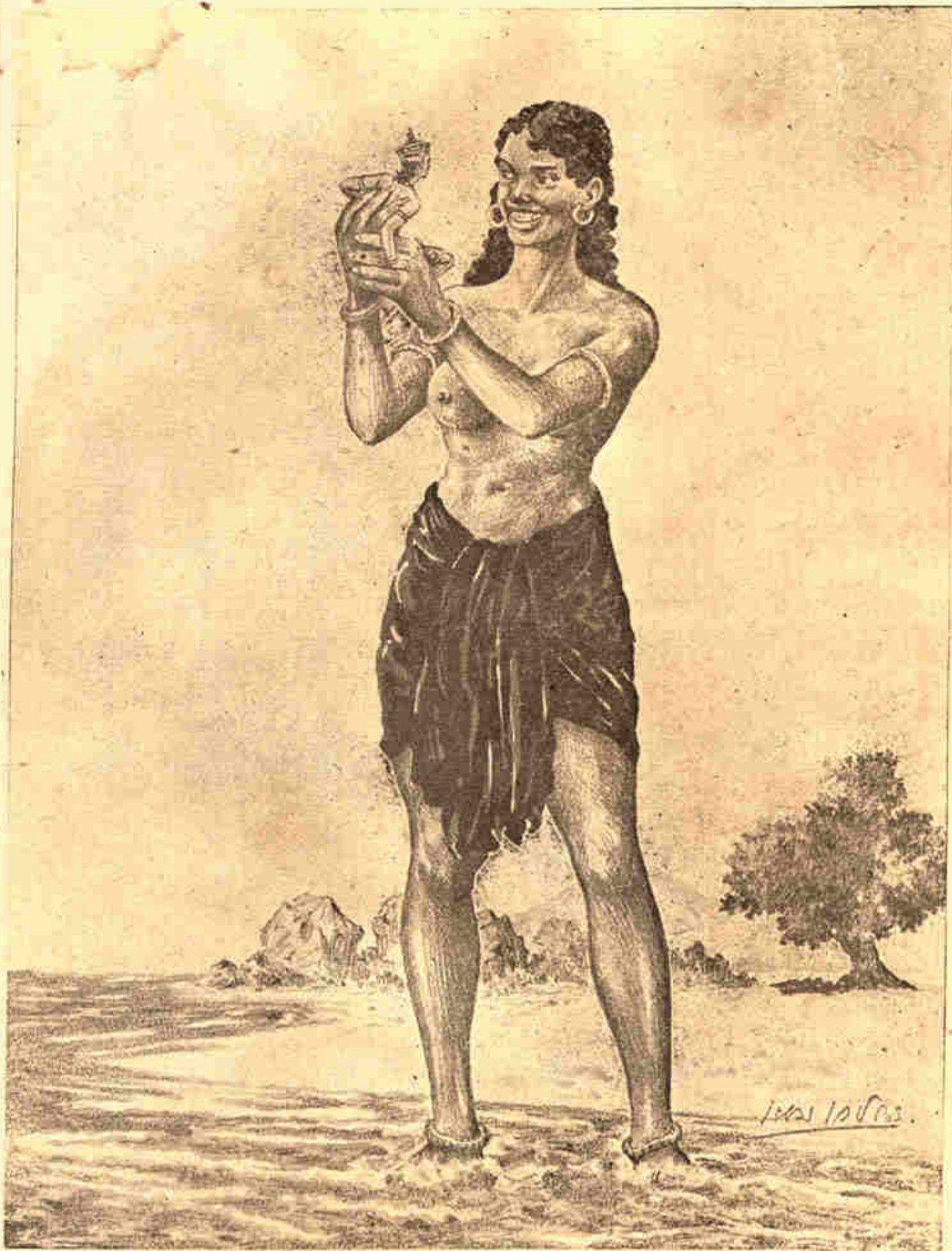

พ.ท.อ.ป.ย.ช.พ.

ชุลมุนหมูนกลมดั่งลมพัด
 กัดบักกะโตตลงน้ำเสี้ยงตำโครม

กอดกะหวัดอ้อมองค์พระชง โฉม
 กะทุ่มโถมถีบดำไปถ้ำทอง

คำนำ

ย่อมเป็นที่รับรองกันโดยมากกว่า หนังสือพระอภัยมณี กลอน
สุภาพ ของสุนทรพู่ เป็นวรรณคดีชั้นเยี่ยมเรื่องหนึ่งของไทย และนัก
ศึกษาทางวรรณคดีย่อมถือเป็น แบบแผนของการแต่งการประพันธ์ทั้ง
ในเชิงกลอนและความไพเราะ ตลอดจนชั้นเชิงในทางกวีโวหาร และ
ดูเหมือนจะเป็นที่นิยมกันโดยมากกว่า ในบัดนี้นิพนธ์ของสุนทรพู่ด้วย
กันแล้ว เรื่องพระอภัยมณี เป็นนิพนธ์ชั้นดีที่สุดของท่าน มหากวีผู้
แต่บางที่ท่านผู้อ่านโดยมากในสมัยนี้ บางท่าน จะไม่ใคร่ได้นึกไปถึง
ว่า เรื่องราวในหนังสือพระอภัยมณีคำกลอนนั้น แท้จริงได้แฝงเอา
เรื่องชีวิตของท่านมหากวีสุนทรพู่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสุนทรพู่ไว้
เกือบตลอดเรื่อง คำกลอนในเรื่องบางตอนก็เป็นคำระบายความในใจ
ของสุนทรพู่เอง อย่างชัด ๆ เช่น แต่ฝากไว้เป็น ความรู้สึก ของตัว
ละคอนบางตัวในเรื่องเท่านั้น เช่น ในตอนพรรณนาถึงความรักระหว่าง
สินสมุทรกับนางอรุณรัสมิ ว่า

“ คบชาววังครึ่งไรได้แต่ทุกข์ ไม่มีสุขแสนวิตกเพียงอกหัก ”

ผู้ที่ได้อ่านประวัติของสุนทรพู่ตามที่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงนิพนธ์ไว้ ย่อมซาบได้ดีว่า สุนทรพู่เอง
ได้ติดต่อกับชาววังมากเพียงไร แม้ในตอนอื่นๆ ของเรื่องก็เช่นกัน
ถ้าท่านผู้อ่านต้องการซาบซึ้งในรสแห่งบทกลอน ของท่านมหากวีของ
ไทยผู้ ขอชักชวนให้อ่านประวัติและนิพนธ์เรื่องอื่นๆ เช่น นิราศ
ต่างๆ ของท่านประกอบกันไปด้วย เข้าใจว่าจะได้ซาบรสอย่างใหม่

แอบแฝงอยู่ นอกจากรสแห่งความไพเราะในเชิงกลอนและคติพจน์
ตามตรรกนหยาทั่วไปแล้ว.

การที่สำนักพิมพ์จำหน่าย "อุดม" ได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง
นี้จำหน่ายด้วยราคาอันย่อมเยา ด้วยมุ่งหมายให้วรรณคดีที่ดัดเขียน
ของไทยได้แพร่หลาย แม้ในสมัยเช่นนี้ จึงเป็นที่น่าอนุโมทนา
อย่างยิ่ง.

กรมศิลปากร

30 เมษายน 2486

พระอภัยมณี

อุโฆษ

ตอนที่ 1

พระอภัยมณีกับศรีสุวรรณเรียนวิชา

๑ แต่ปางหลังยังมีกรุงกสิคร

สมมติวงศ์ชงนามท้าวสุทนต์

อันกรุงไกรไทยยาวสืบเก้าโยชน์

สพวัยพร้อมไพร่ฟ้าประชาชี

มีเอกองค์นั่งถกสนธิ์คราษ

สนมนางแสนสร้างคนิกร

มีโอรสสององค์ล้วนชงถกสนธิ์

ชื่ออภัยมณีเป็นพญา

อันกุมารศรีสุวรรณนั้นเป็นน้อง

พึงโสกันตชนสาสียสามย์

สมเด็จท้าวบิฑูรย์ค้ำวางราชย์

จะเสกสองครของสมบัตย์ชคยา

จึงคำทรักครักเรียกโอรสราช

พ่อระแจึงเจ้าจงจำคำโยราน

บ่ยอมพากเพียรเวียนไสยสาครเวท

ผ่านสมบัตย์ค่านานาามธานี

พู่เขาไซคเป็นกำแพงบุรีศรี

ชาวบุรีทรรสาศถาวร

พระนางนาตนามประทุมเกสร

กึ่งกนิรนำรักถักชนา

ประไพพิศตรเพียงเทพเสชา

พึงแรกวันชนสาสียหาย

เนอคิงทองนพคนจำรูญศรี

พระชนนรักไกร์คังนัยนา

แสนสวาทลูกน้อยเสน่หา

แต่วิชาสิ่งใดไม่ชานาณ

มาริมอาสน์แท่นสุวรรณแล้วบรรหาร

อันชายชาวมเชือกศัตร์ชคยา

ตั้งวิเสสสียเสาะแสวงหา

ไต่ บ็องกันอินทรายนัครา
พระลูกรักรักสยวงสักสัตว์
หาที่สาป่าโมกข์ชำนาญชาว

๑ บัตนนพของสองกสัตว์
จึงทูลความตามจิตเจตนา
ทวงแสงไปตำแหน่งสำนักปราศณ
ก็สมจิตเหมือนลูกคึกทุกคืนวัน
แล้วก็มีกรวยขลุ่ยราชมาตุรงค์
จะเดินทางกลางป่าพนาคชน
ระพุกาสาารพศบาหยคยง
แมนทลขนอนนอนพันทภยพาล
พระพนของสององค์ซงสคย
พระเชตถาขันชาชวณนังชชาย
แล้วแต่งองค์สอคชงเควองกสัตว์
แล้วลิตามาสติคยบนแทนทอง
จึงชวนกันจรจรลจากสถาน
สสิธรรจรแจงกระจ่างตา

๑ ล่วงคำบนชนบทไปหลายบ้าน
เสียงเสือกวางกลางเนินพนมวัน
จนแสงทองรองเรืองอร่ามฟ้า
คนานกเริงร้องคะนองไพร
ทงสององค์เห็นอยอ้อนเข้าผอนพัก
ครันหายเห็นอยเมื่อยลาอุส่าหคเณ
บ้างผลึกอกอกผลพวงระย้า
พระอภัยมณีสิวิสุวรรน

ตามกสัตว์ชตยาทอย่างโบราณ
จงวิบริคเสาะแสวงแห่งสถาน
เป็นอาจารย์พากเพียรเรียนวิชา
ประนมทศตอภิวณค้วยทรรสา
ลูกคึกมาจะประมาณถ้านานครัน
ซงรัฐสาตราเวทวิเสศขยัน
พอแสงจันทร์แจ่มฟ้าระลาจร
ทงสององค์ลอบทลงแล้วส่งสอ
จงผันผอนครีกรจำคำโบราณ
จนถนัดนั่งนำท่ากรยาหาร
อดขยันคานโกรรชงริงสขาย
เควอพรบขังคมค้วยสมทมาย
มาสรงสายสาครเวสขนเคยงรอง
เนาวรัตนเรองสิวิไม่มีตอง
จนย้าคองสิวิขนสนอชยา
ออกทวารเบองขรพทิสสา
ทงสองราเคนเรยงมาเคยงกัน
เข้าคองค่านแกนไพรพอไกขัน
ให้ทวันทวันวงเวงทวาคริทย
พระสุริยาเยองเยยมเทตขมไลด
เสียงเรไรจกจันตนั้นเนิน
หยคสำนักถ่านาพเขาเขน
พิสเพตนิม้งไม้ในไพรวัน
บขจำปาสุกรมมมสวรรก
ค่างขิงกันเกยพลาทามทางมา

พระพิเภกภาทลงส่งไ้หน้อง
 พระน้องเก็บกลั้ไ้พิยา
 เห็นมะม่วงพวงผลพองสุกท่าม
 อร่อยหวานปานเปรียบรสเนย
 ครนสนแสงสุริยาที่พากร
 กงสองแสดเห็นชอบปากถ้ำปากองค์
 พระเซตภาทาลยถึงไอศวรรย
 นองคางถึงพิเภกและนางนม

๑ สิบห้าวันคืนกินในไพรสนท
 เรียกว่าบ้านจันทคามพราหมณ์พริธา
 อาจารย์หนึ่งชำนาญในการยทช
 ว่าจะของยงกันกายสกลนธ
 อาจารย์หนึ่งชำนาญในการย
 ผู้ใดพึงวังเวงในวิญญา
 อันสองท่านราชครูนั้นหยุดก
 เปนข้อความตามมวิชากร
 แม้นผู้ใดใครจะเรียนวิชามิ่ง
 ถ้ามักองแสดคำดังมาถึงใจ

๑ วันนั้นพระอภัยมณีสรสุวรรณ
 เห็นลชิตยคไว้กับโยทวาร
 อันท่านครูหยุดกตำแหน่ง
 จึงคำหวัคตรวัดแก่พระน้องยา
 แต่เที่ยวคเสยไ้ทรูทงยานบ้าน
 ครวัคพลางข้างเยอของคณไ้ไป
 เห็นแผ่นผาจารกถายลชิต

เกินประคองเคียงกันด้วยทรรดา
 ทั้งสองวาเกินคมแล้วชมเชย
 ทำไม้งามน้อย ๆ สอขเสวย
 อิ่มแล้วเลยล่องทางมากตางคอง
 ลำนกนอนเนินผายำระทง
 ขาทยงสัขวมบอขระขมกรม
 กยกำนันน้อยน้อยนางสนม
 กยขรมยคเวสพระมารดา ฯ
 ดงคำขนบ้านหนึ่งไทยทนักหนา
 มีทสาป่าโมกซ์หุ่ยสองคน
 ดงอาวชชคมากังท่าฝน
 วิกสาตนมีไ้คคองคมสัคตรา
 กงคคสแสดเสนาะเพราะหนักหนา
 เคศมนิทราดมถายทงวาชปราน
 จคจรรคชกชวาไว้หน้าบ้าน
 แสดชำนาญเลิสลยภพไ้ไตร
 รงอ่านหนังสือแจ้งแถลองไซ
 จึงจะไ้ล็กส่ววิชากร ฯ
 รรจรตเข้ามาถึงหน้าบ้าน
 พระชงอ่านแจ้งจิตในกิจจา
 ฝปากยเขาสนาระเพราะหนักหนา
 อนวิชาสั่งนพชอขใจ
 ท่านอาจารย์ยังจะมีทขุทไ้ไ้น
 ดงตักไทยทครุทขุส่านก
 เขายนชคอ่านครุประจักส

ท่านอาจารย์การกระษेत्रของกัลล้องนัก
 จึงบ่นข่าวว่ากับพระน้องแก้ว
 สองอาจารย์ย่านทองแก้ววิเชียร
 อนุชาว่าถาวรกลล้อง
 ถิ่นเรียนรูวาระของไคว้องไว
 พระเชษฐดาว่าจึงแล้วเจ้าพี่
 แมตใจพรวกทางนิกเลง
 ถึงการเดินเขนที่ประโลมโลก
 แมตซึกสนจนจิตคึกประวิง

๑ สวัสดิ์วรรณขัณณาตลาคา
 ข้ามระงคเรื่อนมนมวาคา
 พอบชาอาจารย์เฮาต่างทรพย์
 อนุทวนองนจะหุ่ยด้วยครุกระของ
 ขอพระองค์จึงสเค็คไปทำยบ้าน
 ทวนเส็คสมปราถนาไม่ซำก
 พระอภัยไค คิคถึงค้ำนอง
 เข้าหุยกขงสังเส็คกนเส็คการ
 สวัสดิ์วรรณกุมารชาวนตลาค
 เห็นภุมิถานเคทาโอสาวีถ
 มองเขมนเห็นพราหมนพรธำเฮา
 ทรปร่างหย่างเขียงพระโยค
 กิ่งแจ้งว่าอาจารย์เจาของคค
 ณะทังโให้เสียงเขนแยบคาย

๑ ฝ่ายพราหมนพรหมโบราณอาจารย์เฮา
 ขำเลื่องเนตรแลดูเห็นกุมาร

ไคทองหนักแสนค่าดังใจไคเรียน
 พอ หินแล้วหรือทลายลขิตเขิน
 เจ้ารณเรชนทท่านอาจารย์ ไค
 นองนนกรรคมาแต่ไทนไทน
 จะซิงซัยซำสีกไม่นิกเกรง
 วิชามิแล้วไคไรไม่ซ่มเหง
 ทมายว่าเพตงคนครนคจ
 ไคคัยโสถสนย๋ทหายทังชายหญิง
 กววยทรพย์ สังหนิงนี้ไม่มีมา ๑

จึงขมแย้มเขอนตออยพระเชษฐดา
 จะคิคค่าควนแสนค่าดังทอง
 เห็นจะรยัสอนสังเวาทังสอง
 ทคไคคล้องเขยวชาวนชำนาค
 หุ่ยสีกสาอาจารย์ข้างคคสิ
 จะตามพไปทาทอาจารย์
 ค่างขมข่งปรักเขรมเกสมसानค
 ถลยไปทาอาจารย์ทังใจนิก
 ขรบาทรเขียงหย่างมาข้างคค
 ทงทผกสอนสานสัสสม
 ณะทวมคเกลาเฮนหลงนงเกาธ
 ณะของสัสอกวางไว้ข้างกาย
 เห็นสมนอเหมอนจทคคคทมาย
 แลวักมีกายเข้าไปทาท่านอาจารย์ ๑

๑ เป็นพงสเฝ้าพรธำมหาสา
 สวัสดิ์นถานผุคผองคังทองทา

ดูแน่งน้อยรูปร่างเหมือนหงายหงาย
ดูว่ามเรืองเครื่องประคองระยับตา
จึงขยคลคเลื่อนลงนั่งใกล้
มีอะไรไรในใจจง

๑ หน้าอกสัตว์ขัตยวงศ์ขงสกับ

พระบิดาข้าขางขงกรงไกร
จึงคนเคนเนนขามาถึงน
รู้ว่าท่านพริธาเป็นอาจารย์
แต่ไปรทเกล้าครวมาข่ายากแค้น
ข่ามรงค์เรือนมนณมมา
แล้วถอกแหวนวงน้อยทกลอยขวา
คาพราทมน์เข้าเอาสำลประขรอง
แล้วไท่ตามนามวงศ์ถึงพงสา
ทขุเคทาคาพราทมน์ ไม่ตามลวน
ถึงขามคกผกสอนในการขอ
กระขงกระขดถวนทุกวิชา

๑ ฝ่ายเซตตามาถึงททายบ้าน

เอาข่ามรงค์ขงนวดขนิ
๑ ฝ่ายครูเข้าพินทพราทมน์รามราช
ไท่ขาไทยใช้ล้อยคอยประคอง
แล้วพาไปขอกเขาไท่เข้าขี
แต่เสอข้างกลางไพรถ้าไคขิน
ประมาณสนเ้กคเคอนโคขวิถาร
สนความรุครประสิทธิไมขคขง
ถ้าแมนว่าข่าสกมันโงมขบ

พวงแรวนนำรักเป็นหนักหนา
ก็รู้ว่ากลศัตยขัตยวงศ์
แล้วถามไค้ชื่อความตามประสงค
เจ้าขงตรงมาทาขงว่าไป

น้อมค่านข้เฒ่าแจ้งแถดงใจ
ขินชาไท่เทขหวาวิชาถาร
พอเห็นมอกขราทข้หน้าขาน
ขอประทานพากเพขรเวขินวิชา
ขนทของแสนตำลิ่งนนไม่ทันทา
คราคาควนแสนตำลิ่งทอ
ไท่พริธาทคแทนคนสนอง
ขอคประคองไว้ ในผมพอสมควน
สนทนาปรคเปรมเกสมสवल
ครันคำชวนทนอไท่เข้าไสยา
เพลงอาวูธกายคังไท่คังทา
ค้อยล็กสาคังใจระไท่คิ
ก็เข้าทาอาจารย์ทคคคค
ไท่พราทมน์ คค้ำแสนตำลิ่งทอ

แสนสวาทรกัไครมิไค้ทมของ
เข้าในทองทคเพลงขินเลงพิน
ททข่างคคังโคกโกคค
กลมกนนำทข่าเข้ามาพง
พระกุมารไค้สมอรมนทขง
จึงสอนสั่งอยู่เท้คเป็นเล้ทคกล
ระขบขบสวพคไท่ขคคค

เขายี่เข้าเล่า โสมน้ำใจคน
 คอรุปรสกลิ่นเสียงเคียงสัมพันธ์
 ให้ ใจอ่อนนอนหลับทั้งวายุปราน
 แล้วให้ ยี่ที่เพราะเสนาะเสียง
 ขวยพรพลาททางหทัยอำมรงค์
 ถึงกมลครึกคาวใจ ถึงแดน
 ไซ้ประสงค์ตรงทวพิย สังสุวรรณ
 คอกสัศวเสกตถกมทวพิย
 จะคนเขาขรรค์สนครา

๑ หน่อถักรโสมน้ำด้วยสนนิก
 พิไว้รำอำตาด้วยอาวรณ์

๑ ฝ่ายวานรยศศรีสุวรรณ
 ทั้งไล่ที่เขนเจนจักทักประจน
 จนหมดสิ้นความรู่ทานครเจ้า
 เลอกล้วนเทศกมละตถกบของ
 ทั้งอำมรงค์วงสนนิกคนไท้
 เหมือนอาจารย์คนนันทพรรนา
 หน่อถักรศรีวงส์ซงศกข
 คันไลลาอาจารย์จรถ
 พธมาพบพชายททายบ้าน
 คางเล่าความตามทเรียนรู วิชา
 ออกจากบ้านจันคคามข้ามทวทง
 ลีบทาวนขันลถึงเวียงชัย
 ออกแทนทงท้องพระโรงจำรวศรี
 พระพนองสององคกคตรงมา

ก้วยเล่หัดส โสกาห้าประการ
 เกิดกำหนดกลุ่มหลงในสงสาร
 จึงคิกอ่านเอาชัยเหมือนใจจง
 ยินสำเนียงถึงไหนก็ไหลหลง
 คินให้องค์กุมารมาแล้ววาพสน
 เพราะทวงแทนคำชัยไว้ชัยชั้น
 จะข้องกนิมิให้ ไพรได้วิชา
 มาค่านัยจึงไคคังปราถนา
 ให้ชนจกพระบิดาและมารดร
 จกจาร์กคำท่านอาจารย์สอน
 แล้วขทจรจากบ้านอาจารย์ตน
 ก็เข้มขันกลตถกมกฝน
 ในถารกถอาวรสตทานอง
 จึงเรียกเจ้าเขามาทั้งสองคอสอง
 ให้เป็นของคู่หัดถักร
 แดลงไซ้ข้อความตามปริสนา
 แล้วพริธาช่วยชัยไปจก
 นัชมค่านัยปรักเปรมเกสมศรี
 ตามวิถแนวทางถนนมา
 สองลำราณสวลสันต์แล้วพรรตา
 แล้วพพาน้องเดินค้ำเนินไป
 ทมายตรงกรงรัตนาเข้าป่าไทย์
 พทท้าวไทยสุทสันถักร
 แสนเสนเฝ้าแทนหย์แน่นหนา
 เฝ้าบาทาทท้องพระโรงชัย

พระอภัยมณีตัวสุวรรณ
ฉายมทาสเฝ้าพรอมาตย์
ทั้งสองคนพันกายระกำใจ

๑ พระเชศตถาวาถมแลวันของเฮย
มีทันสังขามาคย์ฉาควงศ์
พระพิชชชวณเค้นคำเนนหน้า
พระชอกนอกนค้วเขาขำรัง
ชนทวเวาพนของทั้งสองน
ทั้งโภชนาอาหารกันตารครัน

๑ พระอนุชาว่าพนชชตาด
แมนช้วนยังไม่ขึ้นลยตาณ
เผอพยพานขานเมืองทไทมมิ่ง
มีความรู้ชุกยักวกลดระไร

๑ พระเชศตถาวาถมแลวันของรัก
กะนั้นแต่งองค์ ไปทำไมนี่
เราปลอมแปลงแต่งกายเป็นชายไพร่
สองกลศักรทรวคึกคึกเห็นชอชกถ
เอวกลสาผ้าท่มห่อกะทวัก
ตัวสุวรรณนินคุมกระของกรวย
ค้อยกันเค้นเนนพนมพนาเวส
ครันค้ำค่างกลางวันกัโคลคลา
แต่เค้นทางกลางเดือนไต้เคื่อนเสส
ถึงเนนชายชายทเลชโลทว
ค้อย่างเหยียบยเลียขรมกเลตถ
ทั้งสองราลาเดอชเตนอยกำล้ง

ก็พากันชวนชบสลับไป
เห็นตนอนาถนั่งแน่นเข้าแก้ใจ
ชดนัยแนวนองทั้งสององค์
หย่าชยุเลบเวามาไปไพร่ระตง
ทั้งสององค์ออกจากจังหวัดวง
อนชาโถมงามมาตามหลัง
ครันเห็นชอนิ่งสนทนาปรกสากัน
ไม่มีทพงใครในโพสันท
ยั้งนยวันกัแต่กายจะววยปราน
เป็นชายชาติช่างงาไม่กล้าทาน
ก็เซซานชอกชอนสันจรไป
พอประทังกายาทยู้อาสัย
ชีวิตไม่ปลดปลงคงไต่คี่
เจ้าแหลมหลกคึกคึกเคื่อนสคัพ
ไต้เป็นทักังชาประชาชน
เหมือนนยากไร้นรมทางมากถางทน
จึงปลดคเปลืองเควของคณออกจากกาย
แล้วคาคกรักเอวไว้มิให้หาย
พระพิชชชวณดอชแลวลิตา
ลชเวสทวยอวละทานผา
กินผลาผลไม้ในคองคอน
ออกพันเชคเขาไม้ไพร่สิงชว
ในสาครคณถนสนันคัง
ถึงรุ่มพริกสาไทรคังใจทวง
ลงทชुकนึ่งนอนถ่นเย็นสขาย

๑ จะจับขบขตรพราหมณ์สามมานพ
 คนหนึ่งชื่อโมราปรีชาชาย
 เขาฟางหย้ามาผูกสำเนาไค้
 คนหนึ่งมีวิชาชื่อสาณน
 คนหนึ่งมีนามพราหมณ์ วิเชียร
 ถอนสู สกนิกทง
 อนนันทนทีละเจ้าคลก
 ถ้วนแรกรุ่งร่วมรุกชีวิต
 พอแค้นคว่มลมหกตลงชายเขา
 ออกจากบ้านอ่านมนต์เรียกพระพาย
 ถึงทะเลแล่นตรงลงในน้ำ
 มาใกล้ ไทรสาขาวิมวาริน
 เห็นพี่น้องสององค์ล้วนชง โฉม
 ทอกลสมอรوراเภทราชนค
 เข้ามาใกล้ ไทรทองสองกตศตร
 ว่าครามานพทั้งสองนาย
 ทวีรเกินคงหลงทางมาต่างบ้าน
 แม้นไม่มีพี่น้องญาติกา

๑ พระพิ่งความถามทักเห็นรักใคร่
 เราชื่ออภัยมณีศรีสุวรรณ
 ไปร่ำเรียนวิชาที่อาชาวย
 อันควเรานชำนานอการกนตรี
 พระยิตเรสชัยได้มีให้ที่อยู่
 เราพี่น้องสองคนจึงชนมา
 กวียะไรไค้ไค้ตามตามสงสย

ไค้มาพบคบกันเล่นเป็นสหาย
 มีแบบคายชำนานอในการกล
 แล่วแล่นไปในจังหวัดไม้ซัดสน
 ร้องเรียกฝนลมไค้คังใจจง
 เทยว่าเรียนสงครามตามประสงค์
 ทมายจะปลงชีวิตั้จามิตร
 ทมายให้ถูกตรงไหนก็ไม่ผิด
 เคยไปเล่นเป็นนิกที่เนินชาย
 ชนสำเภายนค ไท้คังใจทมาย
 แสนสยายขบข้ามายนคิน
 เทยวลอยล่าเล่นมทาสลาสินช
 กไค้ ยินสุรเสียงสำเนียงคน
 งามประ โดมหลากจิตคิกดงน
 ทั้งสามคนชื่นเคินชนเนินชาย
 โสมนัสตามไค้คังใจทมาย
 เจ้าเพื่อนชายชื่อไรไปไหนมา
 รงแจ้งการไค้เราพิ่งทกิงขา
 เราจะพาไปไว้เรือนเป็นเพื่อนกัน

จึงชานไซ้ความจึงทุกสิ่งสรรพ
 เป็นพงสัพพชุกกพรวิศวัตก
 ค่ายนบ้านจันตควมพนาสริ
 นองเว้านชำนานอการสาตรา
 ว่าเรียนรู้ตำชาคิवासนา
 ทวงจะทาแห่งครมชำนานอ
 วิชาไค้จึงจะกัไค้ วิจารณ์

กษัตริย์กษัตริย์พรวิพิศการ
ชนตัวเจ้าผ่าพราหมณ์สามมานพ
ท่านทั้งสามนามใดไปไหนมา

ระคิกอ่านเวียนว่าเอาตัวรา
ไค้มาพบกัณวณนคทนต์นา
จงเมตคายอกเล่าไท้เข้าใจ

๑ กรณพราหมณ์สามคนไค้แจ้งอรรถ
ประนคณังบงคมขออภัย
ซึ่งพระองค์ลงสยจึงไค้ถาม
ข้าชอวเชยวโมราเจ้าสานน
แสดวงทาคงเพียรเพอเวียนรู
ไค้เรเรียกกลมฝนคอกคนน
ยังออกไปไค้ ทละเจ้คตลก
คนนนคกเวอยนคแลนขนคิน
ซึ่งองค์พระอนชวาเวียนอาวช
แต่คนคกรนคไม่ชอขกต
คนคกร มีคนทชชไค้
ยังสงสยในจิตคคประวิง

ว่ากสัทรสรียวงส์ ไม่สงสย
พระหย่าไค้ ถอความข้าสามคน
ระทลความไค้แจ้งแห่งนสนธิ
ทั้งสามคนคชวิคเป็นมคกรกัน
ไค้เป็นคัสกส่ววิชาขยัน
ข้าแข่งขนยงอนสู ไพริน
จะไค้ถูคตรงไค้ทนคไค้ สัน
หยบ้านอินทคามทงสามคน
เข้ายงยอชากัเทินจะเปณผล
ข้าสนสนเทท ในน้ำใจจิง
ทวอไซ ไค้แต่ข้างเทยวเกยวผู้ทยง
จงแจ้งจิงไค้กระจำงสว่างใจ

๑ พระฟังความพราหมณ์น้ขอสนองถาม
ชนคกรมีคุนทุกทอย่างไป
คิงมนศครธาเทวราช
มณนบเรเข้าไปไท้ ไค้ ยิน
ไท้ ใจอ้อนนอนทลขลิมสคค
ซึ่งสงสยไม่สนในวิณณา
แล้วทขยขยคทานอาจวรัย ไค้
พระเข้าเข้คทวเออวิเวคคัง

จึงเล่าความระแจ้งแถลงไซ
ย้อมไซ ไค้คังจินคาค่าขูวินทร
จักรบาทกลางข่าพนาสัน
คัสกสนโทโสท ไค้รธา
อนลทคคกรนคทนต์ทนต์นา
จงนิทราเดคจะเข้าไท้เจ้าฟัง
เข้าฟังพวคธาไท้รคังใจทวง
สำนียงวงเงงแ่ววแจ้วจยใจ

๑ ในเพลงข่าสามพพราหมณ์เขย
ถว้อขยรชยขยพาสุมาคย

ยังไม่เคยชมชคคพิศมย
ระชนใจเทมอสนศกร ไม่มีเดย

พระจันทร์สว่างกลางพโยม
 แม้นไต้แก้วแล้วระก่อยประคองเคย
 เจ้าพราหมณ์พึงวังเวงระแวงเสียง
 หวาคประทักษัตรวิภคาค
 สรัสสุวรรณนึ่งหุข่างพิ
 พระแกลังเข้าแปลงเพลงวังเวงใจ

ไม่เทียมโฉมนางงามเจ้าพราหมณ์เฮย
 ถนอมเซยชมโฉมประโตมลาณ
 สำเนียงเพียงการะเวกถึงวานทวาน
 ใต้ชายสำนเสียวสักษานหลับไป
 พงเสียงขิวขวยกับหลับไหล
 เป็นความขวงขวงพระไตรที่เนินชาย ฯ

ตอนที่ 2

นางผีเสื้อลักพระอภัยมณี

๑ ระกล่าวถึงอสุริผเสอนา
 ไต้เป็นไต้ในพวกยี่สาพลาย
 ตะวันเข็นขึ้นมาเด่นทเลกวาง
 ลอยคานากลากพิศกึกกวมภา
 แล้วเด่นน้ำคำโคกโตคกตั้ง
 เข้าไกล ผิงวังวนข้างต้นไทร
 วิเวกแหว่ววังเวงทวย.พลงย
 เสน่หาอาวรณ์อ่อนกำลัง
 แล้วลุกขึ้นท้าวแขนแขนชระแจ้ง
 เห็นพระองค์ชงโฉมประโตมใจ
 ทงชวคชงองค์เขวก้ออันอัน
 ถ้าแม้นไต้กนกขกเป็นคู่ครอง
 น้อยหรือแก้มซ้ายขวาก็นำรูป
 ทงลมปากเข้ายี่ไม่มีเครือ
 ยิงขึ้นข้วนรวนเรเสน่ทรก

หุยก้องถ้ำวังวนชลสาย
 สกนธกายโตไต้ยู่เท่าไฮยว
 เทยวหุยกกลางวารินกินมัจฉา
 เป็นภิกษานางมารสำรานใจ
 เสียงโผงผิงแผ่นโฉนโจนไกล
 พอนางไต้ขึ้นเสียงสำเนียงก้ง
 ข้วนรคคาคคณฉวิลหวัง
 เข้าเกยผิงทาคชายสขายใจ
 ซ้ำเลื่องแลทลากจิคคิกสงสัย
 นึ่งเข้ายี่หุยกไต้พระไตรทอง
 เป็นทนมแน่นนำชมประสมสอง
 ระประคองกอดออยไว้นั้นเนอ
 ซ่างสมรป่นกระไรวิไลเหลือ
 นางผีเสื้อคาคทงหุพง
 สุกระทกวิณณาเต็มอนข่าหลัง

สอนสอนก่อนชวนเจ้าชกชก
 ก้นแสงซงโลกสลับพันทวี
 ๑ ทั้งสามพราหมณ์เข้าประคองแล้วร้องไห้ น้ำตาไหลพร่างพรายทั้งชายชวา
 ทำงนบนอบปลอญหน่ออกสัตว์รา
 อันกำเหนิดเกิดมาในหล้าโลก
 ซึ่งเกิดเทศเขตตาเทษหายไป
 ความจะคึกคึกตามแสงวงศา
 แหมพระพมม้วยชวาวาย
 ข้างสามภักจะตามสแต่คด้วย
 ึ่งกับซงโลกาทยาราบัตย์

วรพักตร์ผดผองกัทมองสร
 ทยักยททาตชายชวยคงคา ฯ
 ทยาโสกาตรอมนักรงหักใจ
 สุขกับโลกมิไค้ สิ้นหย่าสงสัย
 ก็ยังไม่รู้เห็นว่าเป็นตาย
 แล่นนาวาไปในวนชลสวดย
 กักร้ายระไค้พยประสยกัน
 ผิดชอบช่วยโยกว่าจะอาสัณ
 จะเนิ่นวันเสี่ยเปล้าไม่เข้ายา ฯ

๑ พระพมสามพราหมณ์ปลอญกัชอยจิต แสนสนนอยิ่งกว่าฉาติวงศา
 ค่อยมีแรงแข็งขันกลันน้ำตา
 ึ่งมาคแมนเป็นเพื่อนกัเหมือนพ
 พช้วยคึกคึกตามเมือยามจน
 แแต่ทเลล็กคว่างถึงหย่างน
 ะผ่อนปรนบนขานประการไค้

ึ่งขันชาชมพราหมณ์ทั้งสามคน
 ักวบน้องนก็ยงเขาวเลาฉงน
 พระคนลันล้าลยภพไค้
 ไม่รู้ทจะตามคึกไปทิสไทน
 ึ่งจะไค้แจ้งจิตในกัจจา ฯ

๑ เจ้าส่านนคนฉลาทเฉลยคอบ
 พไค้ครรวรเวยนตำรามา
 แลวนบนวนงนงคงสค
 ทงลมจันทกาตาพยากรน
 ทยาครวนครว้าร่าพงถึงพระพ
 เขาอุปถัมภ์ค้ำชูห้วยสบาย
 ทยูข้างทิสชากเนยทเลล็ก
 เรารบเวรงออกเรือเผอจะทัน
 อดนสมอช้อไชชินไล่เสา

พ้อคึกชอยหย่างนคหนักหนา
 ะจ้ยยามสามค้ำไค้แน่นขน
 ทามลทอิเวยนรูทครลออน
 ึ้นแน่อนแมนย้าแล้วท้านาย
 มีสครพาไปคังใจทมาย
 พอเคราะห์ค้กลายเห็นจะพยประสยกัน
 พระทยานักแทนงว่าจะอาสัณ
 แล้วพากันลงมาเมศรากล
 ักไค้เจ้าโมราเป็นคันทน

หม่อกลักรของพราหมณ์เป็นตามคน
 พอสันแสงสุริยันจันทกร่าง
 ค่องพระพายชายพิศกะพือพา
 พระเตียงแลตามกระแสดาสนันธุ์
 ตรีภยตัวทิวเมคเป็นหมอกมณฑ์
 เวลาค่าน้ำเค็มก็พรางพราง
 เสมอเมคเพชรรัตน์ โมราราย
 พระเอนองค์ดงบนแท่นท้ายขาทัด
 จนเคียนคีย์ลบลงในคงคา

๑ สำเพนชัยดอยดำครวไรต้อง

พระชมทมผู้มีจากมภาพาด
 ฉนากฉลามตามเคลอนหญุกลาคล้า
 มังกรเกยวเลียวล้องท้องสินธุ์
 กึกก้องถึงของศพระเซตดา
 จะชวนชมฝูงสัตว์ในนที
 จะเคลียวช้ายแลชวากัวเทว
 กัดนทะเลอกกลอกกลึงเป็นเกลียวเกลียว
 ยิงโสกแสดนอาครพลทเวส
 เจ้าพราหมณ์น้อยคอยปลอยประโลมใจ
 แดสลับชับชันสิงขรเขา
 ทเชิงชันรอกชชาติสอาดเคียน
 พระชม้อยค้อยเพดินจเรินจิต
 เหนงอกงามพราหมณ์ ชวามแน
 มีเผาผมนมเนอเนตรชนง
 เสียบแต่เพียงพินถ้างเป็นทางปลา

ขึ้นนั่งบนขาทัดด้วยปรีดา
 ล่องสว่างกลางทะเลพระเวหา
 สำเพนย่ำฝ่าคลื่นมากกลางชล
 สิวรินเกาะแก่งทุกแห่งหน
 เห็นแต่ชลกัษมีรฉากราพราย
 แวมสว่างววยวัยระยัยฉาย
 แจ่มกระจายพรายพรางกลางชล
 แสนทวิพลทเวสถึงเซตดา
 สุริยาพุงพินชลธาร ๆ
 ขึ้นฟู่ฟองระลอกกระลอกฉาน
 ฐนผกพลานตามหลังมาพริ้งพร
 ึ่งข้างน้ำโตมาแฉะราหู
 เปนคู้เคียงมาในวาร
 ถ้าแม่มาค้วยนึ่งเป็นสองสร
 โอยามนึ่งนึ่งมากแต่ผเคียว
 ท้องทะเลถลาถวนน้ำเขียว
 ทางก็เปลียวใจก็เปล้าเส้าวิทัย
 ชลเนตรหลอหลังระดุมไถล
 แล่วชวนให้ชมระเมาระทุกเกาะเกียน
 เปนเหล่าเหล่าหลายหลากคังฉากเขียน
 พิศเพยนสีเคลือบเมื่อเคลือบแฉ
 นึ่งพินิจเขาไม้ในกระแสด
 พอรงแลคูนางกลางชล
 ึ่งรูปชงนารีก็เปนนกหนา
 กัษพุกจານนี้ไม่เป็นเหมือนเช่นเรา

ขอลาพระเจ้าเฝ้าพราหมณ์ นามโค
 ๑ เจ้าसानนคนฉลาดเฉลยถ้อย
 อันพวกเราเฝ้าปราณสังวาลนาม
 เราขอว่าसानนเป็นคนไทย
 คนนั้นชื่อ โมรานุซารอง
 เวียนเป็นแพทย์ วิทยารักษาโรค
 ประสงค์ตั้งสรรพยาจึงพากัน
 ไต่ตำเทร็ดเสกสรรพจะกลับบ้าน
 ทั้งต้นหนคนทำยักคายเคียน
 จะไปทางทิศไหนก็ไม่รู้
 มาถึงบ้านท่านนเห็นมีคน
 เคารวะเข้าเจ้าครวญไครจะเห็น
 อันเมืองนามโค โฉมนาย
 ๒ นายกำนันนั่งฟังคำที่ร่ำว่า
 จึงบอกความตามจริงทุกสิ่งไป
 อันพระองค์ผู้ดำรงธรรมาสาร
 มีโถมยงองค์ราชธิดา
 กว้ยเนชนางหย่างกลิ่นสุคนธ์วัน
 เมชเคอนสยก่อนนั้นโลกินต์
 พระรูปโฉมก็ประไลมลาณสวาท
 กรงกสิศร์ชคิตยาทุกธานี
 เมอียกตายฝ่ายท้าวอุเทนราช
 อานภาพปราบทั่วทุกกรุงไกร
 ใต้ทุกคามาสนของละอองบาท
 แม้นไม้ไต้จะประณณรงค์

ทรปร่างช่างกะไรถ้วนงามงาม
 ใต้เวียงร้อยคอบคำที่ร่ำถาม
 หยุบ้านคามวาสีสวนพิน้อง
 ถัดนั้นไปเจ้าวิเชียรเป็นที่สอง
 ที่สุกท้องคนนสัตว์สุวรรณ
 จะขย โสภสังเวชทุกเขตชั้นที่
 มาเลือกสรรสืบเสาะตามเกาะเกียน
 พอลมพานพาพิศควักเฉวียน
 ตำเภาเจียนอัยปางลงกลางชล
 เทยวแล่นหยุกลางทะเลระเทระตน
 ค้องไฟไหม้ ไต้ถนเหลอแต่กาย
 ผลเอนเป็นคิตไปแล้วใจหาย
 จงขยายเรื่องเล่าให้เข้าใจ
 เสน่หาลุ่มหลงไม่สงสัย
 นกรุงไกรวมจักรนศร
 นามพระบาทท้าวทลวงศา
 ชื่อนางแก้วเกสรวิลาวรรณ
 เป็นที่ชื่นชมโฉมประ โถมชวน
 เทยวนนั้นชั้นสาสยห้าย
 คุณตผากฟงวันจเรินสร
 มาขอสูภมิไม้ไต้ ไคร
 เป็นเชอชาคีชาวชวาภาษาไสย
 เป็นเมืองไทยกว่ากสิศร์ชคิตยวง
 จะขอราชธิดาโดยประสงค์
 กยผู้ฟงสัจกรพรวรคิขคิตยา

ข้างเจ้านายฝ่ายเรามีได้ ไ้
แล้ววิ่งเกรงไพร่จะมีทา
ไปยื่นหน้าถ้าย่างเขาเคอขนย
แสนตงสารเจ้าพราหมณ์ นครามครัน
จงประทัยขยับขยับขยับ
ข้าจะช่วยออกปากฝากเขาไป

๑ เจ้าพราหมณ์คอยชอบคำเป็นที่ยัง
แม่นเห็นคุกก็จะหยุดสำนักนาย
แต่มาตงกรุงไกรระโค้วเห็น
สนุกสนานย่านโคฉนไม่เคย

๑ ส่วนนายค่านไ้ พึงนั่งหัวเราะ
จะพาไปไ้เห็นพระพารา
ออกนำหน้าพาพราหมณ์ไปตามถนน
เที่ยวเลียขรอยชอบเขคนิเวสวัง
เห็นผหยงรงเรอทเนอเทลของ
ถ้วนนางในไมชวศิวสักัน

๑ พราหมณ์หัวเราะรับคำทว่าสัง
ง่ามปราสาทผากเขียมโพยมมาน
มีบ้านช่อสองแถวแนวถนน
มีโรงรถชโคไรโยธา
ทท่ายวงตงถ้วนแต่คตถกวาน
นายค่านพาผ่าตลาคคองทลิกคน
พวกสาวแก่แผลเห็นเจ้าพราหมณ์น้อย
งามจรตถวิยาสาระพัน
เจ้าพราหมณ์ชามานั่งถนถน

ว่าท้าวไทเป็นนอกพระศาสนา
จึงเกณฑ์มาคังกองหยุดขงถน
เห็นระมการทพตงขยับขยับ
จะผายผันไปบ้านประการโค
ถ้าแม่นมีเกศรามมาแต่ไทน
คงมิให้อคทหยากล่ายากกาย

ไม่มีสิ่งใดให้เหมือนใจหมาย
ควไม่ตายก็ไม่ลิมพระคนเคย
พาไปเล่นสัถเวลาเด็กน้ำเอย
พอชมเชยเสยสัถหนอยจึงค้อยมา

ข้างพูดเพราะน่ารักเป็นนัถหนา
แล้วหยิบยามใส่ย่าดะด้าดะดง
ดิงคายนกรุงไกรคังใจหวัง
แล้วสอนสั่งห้ามปรามเจ้าพราหมณ์พลัน
หยายกเยองเกยวพานะทธานชวัน
จะเสยสันเสยเปด้าไม่เข้าการ

พลงชมวงนิเวสประเทศสถาน
ชัชวาลแก้วแก้วระวาวตา
ทงผคนคตคตถกนถนถน
สนามหน้าจักรวรรคทหคพล
ข้างนั่งร้านสองแถวแนวถนน
ประชาชนชอทาพคจากัน
คแ่มชชอยนำชมทงคมสัน
ค่างชิงกันร้องเรยอกออกเพรียกไป
แคคยงร้อนจะรีบไปข้างไทน

พระแยมขมพวมพรายระอาใจ
 ส่วนนายกองปากนำหน้าหน้า
 มีหมากพลูขจรหุทราน
 แล้วเสด็จหน้ามาถามเจ้าพราหมณ์น้อย
 พระช่วยเขินเมินเลยทำเฉยไป

๑๐ จะกล่าวถึงสาวไซ้ ในนิเวศน์
 ชอกะรงหงส์ ไพวักระคมพิ
 ออกกลาคนาคกรายเที่ยวจ่ายของ
 เห็นคนคูเจ้าพราหมณ์ตามกันเกรียว
 เห็นโถมงามพราหมณ์น้อยกลอยสวาท
 ทงกระบังตระกร้าไม่อาลัย
 สู้แซกเสียดเขี่ยคนเข้าจันชิต
 พระช่วยเขินเมินพักตร์ไม่พุดจา
 ชอกะรงหลงลมระอาใจเห็นขม
 เห็นพราหมณ์ ไม่เกี่ยวพานรำคาญใจ

๑๑ จะกล่าวถึงท่านยายนายวิเสท
 ชอกะรงเป็นกระไรมิใคร่มา
 นางทาสมาดังที่องค์กลาค
 เขาบอกกว่าข้าเห็นไปตามพราหมณ์
 เห็นเค้นตามพราหมณ์น้อยทำลอบหน้า
 พาเข้าไปให้ท่านยายเป็นนายควว
 แลว่าเธอชั่ววของไปไหนเสีย
 หรือเที่ยวลู่ลู่สาวของมิ่งม

๑๒ ชอกะรงหลงไหลไม่ได้ลือ
 ขานไคเสียดควมฉวพราหมณ์

นางแม่กำอภัยประโลมถาน
 พังแม่กำร้องทักเห็นรักหลาน
 คานายก้านแวงขอต่อเอาไป
 ก็นกล้วยอ้อยย่างหรือพอจะขอให้
 เจ้าพราหมณ์ ไทย์เคียงกลอรดี ๆ

เป็นวิเสทพระอิศคามารศรี
 ยังไม่มีลูกผัวตัวคนเคียว
 ทำขมขมของยถเยองข้าเองเสด็จ
 ทำลคเสียดแลงแลทขูแต่ไกล
 ใจระระซากสงด้วยคึกพิศมัย
 ไคคอกไม่วิ่งตามเจ้าพราหมณ์มา
 กักจวิคนังไหวให้ขบผา
 คนเขาซาให้ถันสนั้นไป
 ทำนละเสียดมรเอียงเข้าเคียงไหล
 ไควเฮฮาก่าให้ควยโกรธา ๆ

ครันศรีเยสย้ายคลอชกคอบหา
 จึงส่งข้าคนไซ้ให้ไปตาม
 เห็นกระจกทั้งไว้เที่ยวไคถาม
 ถ้วยตามคึกพันไปทันตัว
 นางทาสเข้าชยถิกเอาหัว
 แกเห็นตัวจขไม่เข้าไล่ค
 กระบงเขยทมคาน่าขคสิ
 หรือเจ้าหน ยอนแย้งงแจ้งความ ๆ

ทำอุมอียถล่าวเก็คไม่เช็กขาม
 รูปเทองามตระละทุนเจียวคุนยาย

แล้วพาเข้าวังในคังใจปอง
 ถึงประตูช้างข้างคนวน
 จึงเข้าไปเล่าแถลงแจ้งกิจจา
 ๑ ฝ่ายทั้งสี่เสวยเมืองสมอชัย
 ๒ ภูผาเหลืองเรื่องรองทองอุไร
 ๓ ขนงเนตรเกศกรรณและกรแก้ว
 ๔ พิสงทองลึงกะพริยดา
 ๕ ท่างว่างามเหลืองามพอพราหมณ์น้อย
 ๖ หรือหน่อจักรพัทราพาวาไกล
 ๗ อคนไซ้ใส่ความว่าเป็นชู้
 ๘ เว้นแต่องค์นางนงพระยศวรี
 ๙ จำระดวงหน่วงหนักไว้สักหน่อขบ
 ๑๐ กำพิพลาทางทางสังขอเผ่าปล้น
 ๑๑ จะให้ชู้ทนต์ก็มีไค้
 ๑๒ แล้วจะถามความซัดต่อสำนวน
 ๑๓ ขอเผ่าว่ามาไปเด็กพ่อเฮ้ย
 ๑๔ ฝ่ายเจ้าพราหมณ์ตามใจมิให้ซึ่ง
 ๑๕ ึ่งไปบ้านท่านเด็กให้ผ้าสุก
 ๑๖ นายกำนั้งคลังกลอหล่อน้ำตา
 ๑๗ จะไปจักข้าวปลากระยาหาร
 ๑๘ แล้วเดินพลาغب่นพลาทตามทางไป
 ๑๙ ทำปล้อยม้าอุปการเทียวพาดเขา
 ๒๐ ถ้าทูกก็หลานกจะสั้ตาย
 ๒๑ ๑ ฝ่ายขอเผ่าพาพราหมณ์มาตามถนน
 ๒๒ ๒ จึงบอกแจ้งกิจจาสาระพัน

ส่วนนายกองปากน้ำก็ตามมา
 เห็นแต่ตัวหม่อมหม่อมมอยู่พร้อมหน้า
 ไต่ตัวมาแล้วจะไยรคประการใด ๑
 เห็นพราหมณ์น้อย โสภากะหาไหน
 ๒ งามวิไลแลเลิศเทวดา
 ๓ แลผลม้นนำรักเข่นนักหนา
 ๔ เส้นหาขึ้นขึ้นวันวันจวนใจ
 ๕ ช่างเลือนลอบล่องฟ้ามาแต่ไหน
 ๖ อระอะไรหนอจึงมาถึงธานี
 ๗ ไม่ควนคู้คยทากัยทาสี
 ๘ เห็นเต็มคู้จกแก้วแกมสุวรรณ
 ๙ ให้พราหมณ์น้อยไปสำนักชู้สวนชวน
 ๑๐ เห็นไม่ทันจะยริกสาเวลาจวน
 ๑๑ ไปสั่งให้สองเข้าที่เผ่าสวน
 ๑๒ สั่งแล้วชวนกันเข้าไปเสียดในวัง
 ๑๓ ถ้าละเลยแล้วเห็นจะเล่นหลัง
 ๑๔ พลาทรำสั่งนายกำนั้งด้วยมารยา
 ๑๕ ฉันทันทุกขแล้วเมื่อใดจะไปทา
 ๑๖ แล้วว่านานไม่ทงหย่ากรังใจ
 ๑๗ มาส่งหลานสัคนให้จึงไค้
 ๑๘ คนอะไรหย่างนี้ไม่มีอาย
 ๑๙ เห็นโง่เง่าแล้วจะจียไปปรับหมาย
 ๒๐ วังถวายคึกกาไค้ว่าถัน ๑
 ๒๑ ๑ ถึงค้ายนสองเข้าเผ่าสวนชวน
 ๒๒ ๒ เขาพราหมณ์น้อยให้แล้วไค้คลกตา

ฝ่ายองค์เจ้าทรพลก็ขึ้นพรวด
 เขาตม้ตม้ทนม้เวลาผ้คุมคนชรา
 เจ้าพราหมณ์ ยม พรหมพรายก็บ้ายบอก
 ซอคคกั มหยจะล็กน
 บายกบคาวาเชอหยางไรไค้
 ยงมีไค้จองจำคาวนน
 เจ้าพราหมณ์เดินก้ใจเข้าในต้อง
 เจ้าชรามานอนที่ระเบียง

๑ สงสารทนต์สูรีย่วงสัพพสกลศักร
 ทวยไม้เคยเซยชूरทานอง
 ริงปรักสาวาแกพราหมณ์ทงสามพ
 พวกรอเผาชาววังม้นจันทาล
 แดพนงเสยแถวณองถตองนง
 ทงสามพนเห็นเป็นหย่างไร

๑ พราหมณ์ทวรอพอดมเสยแถวทวรอ
 อนองค้วราชบุตรทในวัง
 พ้อโถมงามยามนถแรกวัน
 ดงขอเผาเขาไปจับให้อปรมาณ
 เมอพบกนนวนนางพลอยง
 ชงให้ค้มไว้ ทนทงสคน
 ถ้ามั้นเต็มอนทมายมุงกัพร่งน
 พ้อจกขยโทโสหย่าโกธธา
 ทานองเขาชาววังมกตงบง
 ชงพลอยงพระธิกาวะไร

๑ พระพ้งพราหมณ์สามนายยังอายนถ ไม่รูจกรกรววมภิมยัสม

เราจะทำกระไรคักะนตนา
 คงทนน้าแล้วจะไล้ทไทนทัน
 ไม้ทนนคอกยายคาศห่าโสกลสัลย
 อนโทสทนนท่ ลิงโคกไม้ม
 ทไทนโคจรจะรับว่าข้าจะทนน
 เขาทชยทในกระท่อมให้พร้อมเพรียง
 ทงพนองนงทวรอไม้ค้อเกียะ
 คอยพ้งเสียงเกวียกรกตลกชนมอง
 โทมน์สหม่นใหม่ วิกยหมอง
 เผาตรกตรองค้วมจิกคิกว่าคาน
 ไม้พอกันชยทหน้าเขาว่าชาน
 จะโค้วผลานช้วนไท้ชนลย
 แคนผทยงม่นยงกลบขบงคยไค้
 ริงนงไท้ม่นว่าเป็นน่าชง

เขาขอกชอเสียงให้เต็มอนใจทวง
 ทุกวันยังมีไค้ มรวาคพาน
 ผลยณชวยชกสมคัสมาน
 พกเห็นเป็นตะพานมาชอบกถ
 เห็นมองเมียงตำมาสทาหน
 พนเห็นเป็นกลมารยา
 ราชทวรอคัจะไค้ พงไม้ก้งชา
 รุถึงแกวเกสราจะน้อยใจ
 แต่ไม้ถึงเกอนคอกจะบอกให้
 พระโค้วรับรองลองการม

ทูลปรารภรูนวาวคราวพระน้อง

บรูสโคในภพโลกา

พอเสียงคองย่ำรุ่งสท่งคน

จึงแก่ ผันแม่อุบลตรงกลน

๑ พระธิดาว่าฉันทมิหยากเชื้อ

เมื่อตะกพพุดไม่เช่นนั้น

๑ พงกลนพลอยงผลตาคเฉลย

แม่ประภาแก่ ผันให้ฉันทฟัง

เมื่อตะกพชมโถมพระน้อง

ก็คิดถึงพราหมณ์ความผันแม่ประภา

ว่าโคพราหมณ์ความผันนั้นทนอเจ้า

เมื่อตะกพพุดก็เช่นนั้น

๑ พระเทพนยงค์เห็นตาดก

จึงวานอภัยไปทรอพเชนนเจิว

ถึงเงินจามพราหมณ์แซกที่แปลกชาติ

แกล้งดวงเล่นเห็นรุ ไม่เท่ากัน

อนชาติคนนแน่พทยาพดหมาย

ถึงมาครแม่ันมั่งสาจะทาทอง

๑ ทงสนางค่างคนเห็นเคของชก

แม่เหมือนจันทแก้วฟ้าไม่วาก

อนชาติชายเหมือนนกระต่ายที่คำชาติ

พพุดเล่นเป็นแก่คำให้สำราน

แล้วสนางค่างคนเข้าชบกล่อม

ข้างร้องรวิชัยไม่มีไหว

ผิวดมผองนารักเป็นนักหนา

ที่จะหาเปรียบไค้นนี้ไม่มี

ถึยคนอนไม่กล้าขอกออดยักสิ

เขาวากหุญแล้วก็แล้วกัน ๑

๑ นแหละเนื้อใส่ไค้ว่าไผ่ผัน

ทรอสำคนขอผกจึงขบคยง

ไม่ดวงเลยพะเจ้าเนอความหลัง

ว่าเจ้าพราหมณ์งามคิงเทวคา

นวลละของนารักนั้นหนักหนา

จึงแกล้งว่าเย็บเขาระทิวเรารัก

เป็นขอเผ่านองแก้วแล้วขยัน

ไม่เสกสันข้อมยักสิกนิกเคียว ๑

๑ วิทยนถเคองขันให้ฉันทเฉย

มาแกเกยวชกชอมส่มขมกัน

พิสวาทแล้วมาเปรียบประเทษยฉน

แต่เช่นนั้นแล้วทข่านักคณิงปอง

ไม่คยชายเซยชมประส่มสอง

ก็ไม่ปองปราดนาหยาพาที ๑

๑ ชลหัดปลอยประโตมนางโฉมสิ

๑ จรดทยทพนพโยมมาน

๑ สุกจะมากที่จะมุงหมายส่มา

๑ ขอประทานโทษเลิกพระเทพ

๑ เคียงถนอมนชนางหุญข้างที่

๑ บ้างก็คสิสังเสียงสำเนียงครวน

น้หากเห็นเป็นผู้ไทยยังไว้หน้า
แล้วผืนผืนพดกตราไม้พาท

๑ ทั้งสิ้นทางค่างคนเห็นเคืองชก
ครันสรวยฉายแสงชนเรืองรอง
พระยศวรณัมครมิตยประหลาด
แสนสงสารเจ้าพราหมณ์รักความครัน
เราออกไปถามดูให้รู้แจ้ง
ดวงก้านน้กถยาว่าจะไป
เห็นพรักพร้อมขอมใจเข้าในห้อง
กะเทมาจันจับชำให้คาค
แล้วผัดหน้าทากันท่นกระแจะพุ่ง
ท่มกรองทองรองแสงคเป็นชัยใน
ใต้ถอของสถาผาเช็ดปาก
ทำกริดชาขกทรายถ้อยเทยวลอยนวน

๒ ฝ่ายสองเข้าเฝ้าผลัดกันนอนน้
ครันรุ่งวางสว่างแสงพระสุริยา
บ่าวเวามีสคนล้วนท่มท่ม
ทั้งจอยเสียมมิกพราทาให้มัน
ตาเจ้าผัวหัวเราะว่าจึงหยุ
เสียบแรงมีบ่าวไพร่ใช้ไม่เป็น
จึงร้องเรียกเจ้าพราหมณ์ตามบ้านนอก
แล้ววิบวิกจกจอยให้คนละอัน

๓ หน้ฮกสักรชกแค้นคำอ้ายเข้า
พิเลียงพราหมณ์สามคนเข้ายุคไว้
น้องชำเจ้าเจ็บหยุหย่า

หาไม่ว่าเสียให้อายกับสาวศรี
ทำเจ้าที่ไสยาสน์บนอาสน์ทอง
ชุลีหัตถ์ขบขอยไม่คอบสนของ
ออกจากห้องไสยาปรักสาถัน
ที่เรวาคาคนน้ถึงามถัยความผ่น
จะโสภสัถย์หยุในสวนรัยจวนใจ
หยุตำแหน่งน้คเรสประเทศไทน
เก็บคอกไม้มาถวายพระยศวร
เข็คคินฉ่ของสองตะบอยสอยเกศ
กริดสาดีเวียรชอยที่รอยไว
ค่างคนน้ขกทองล้วนผ่องใส
เรียกสาวใช้คนรักมาชักชวน
แล้วออกจากประตูข้างทางฉนวน
ตรงไปสวนมาล้ก้วยยรีคา
เวียนรวังพราหมณ์น้อยในเคทา
อ้ายเข้าจึงว่าแก่ตาพลัน
ตาเอ๋ยคุมออกไปใช้ ในสวนจวน
ให้ช่วยกันฉากหย้ากว่าจะเข็น
บ้ฉฉากมิกมิกคิกไม่เห็น
น้ให้มันนอนเล่นเสียบทั้งวัน
เก็บเขยออกมาช่มช่ม
มาช่วยกันฉากหย้าจะพาไป
จะใครเราจอยสยให้คักสย
แล้วแก่ไซบออกเด้าเจ้าชวา
เกนทหน้าทสัทเท้าไรองใช้ชำ

พระธิดาท่าแทนถันไม้ฉันทา

๑ ส่วนตาเข้าเตยอย่างมาข้างสระ
จึงกวาดหน้าทีไ้ทั้นโค
แล้วตาเข้าเข้าไ้ค่นชมภู
ระหวยหัวทาวนชนอ่อนกำลัง

๑ ฝ่ายเจ้าพราหมณ์สามนายชายฉลาก
จึงเลือกเค้กคอกถ้ำควนทขวนใจ
ถึงมาครแม่น้คกยากค้องฉลากหย้า
เรารอรงพงถนควนน
อุมคามาทะยวเกยวผู้ขยง
เราอู่สำทพยายามตามโบราณ
ว่าพลางทางจยเอาจอบสวน
ไม่เคยทำชำส้อแผ่นสุธา

๑ ทนออกสัตว์ชคเคอองชำเดอองค้อน
เสน่หาคายอกไม่รอกตน
ถึงจะชกนางฟ้าลงมาให้
พระชคชคชคใจไม่สยาย

๑ ฝ่ายพลตยงพระชคคามาดงสวน
ทำเสล้งสาวสรรคก้านถใน
จงรอรงนงทำทขยทน
แล้วเสแล้งแแต่งจรคถบคกถบวณ
แต่มีอปลคจคตถกถงพราทมนนอย
มามองเมอองเพอองทขยชกขค
ทงสนางท่างว่ำประทลาคแล้ว
ทวอเทยวเกยขบผาสุมาลัย

ทรงไ้หนหย้าระให้ท่างน้าไป

เห็นระยษหย้าแพรกแถกใสว
โครทำไ้ค่างหยู่กไม่พ้ง
เอาผ้าขยคผงถงเอนทล้ง
ลิมระว้งพราทมนนอยมอຍทลยไป

เห็นท่นอนาถมว้ทมองไม่มอຍใส
มายนไ้ทอนุชาแล้วพาท
ระอาสาแทนนอองหย้าทมองสร
ถำเม้นพคาคผคจคคคการ
ค้องออยอองอกเป็รววไว้กนทวณ
คงเปนถารม้นคงทขยาสงถา
เวงตำรวลชวณกนเข้าพ้นหย้า
แต่เป็ลยนช้ำยขยชวาทขยู่สามคน
สทอณถอนสรทขยพิไรบ้น
ค้องทขทนถากทขย่ำประคาคาย
ทจะไ้ช้ถากทขย้านนหย้าทมาย
ทงสามนายเมอันทน้าถากทขย่ำไป

แสนรวจวณผู้จคพิศมย
ระลุมเด้าเข้าไ้ก้ไม่ควน
เราทงลจจะเข้าไ้ข้างในสวน
ทาชชวณกนเกยมาถามา
เนครชมอຍเลลอกชำเดอองทว
ไม่เทอันทน้าพราทมนนอยลระห้ชยใจ
พ้อรูปทงนอองแถ้วชำไปไ้ทน
ล้งสยใจอย่งมอมองเมออง

พอใกล้สระโกลสมประทุมชาติ
 ทยุทนแล้วกระมังฟังสำเนียง
 เห็นเจ้าพราหมณ์สามคนก่นฉากหย้า
 แค้นช้ายเข้าเฝ้าสวนแสนจิวไร
 แล้วแลดูพราหมณ์น้อยเห็นส้อยเส้า
 ทงสนางต่างว่าน่ารำคาน
 นางประภาว่าเราจะพูดด้วย
 เราออกไปให้เขาเห็นพอเป็นที่
 ปรักสาพลางทางเดินเกิดคอกไม้
 ทำไฉนจึงจะได้คอกอวบ

๑ เจ้าโมราสถานพราหมณ์ วิเชียร
 พอเสด็จมาเห็นหน้านางพลึง
 มาบอกความพราหมณ์น้อยค้อยกระชาย
 พอไปพูดกับเขาเล่นก็เป็นไร
 ๑ สวีสุวรรณสันพิศตรไม่รักคย
 ปรักเขาก็จงเข้าไปพูดจา
 พอหย้าไต่อาลัยแล้วมันหยามทยาย
 ไม่รักมิชู้สาวเมอคราวแกน
 พระว่าพลางทางลูกชนฉากหย้า
 พลึงพราหมณ์สามคนเข้าช่วงชิง
 ค่างวางขอบตอยน่องแล้วย่องอย่าง
 หม่อมตงสนหรือชาตระลาการ
 เขาพิงทว่ากระไรไม่ไต่ถาม
 ทงอคนพอนยังรุ่งด้วยขงชุม
 แต่เข้าตรู่เช่นจะเคียนชัย

เสียงจอยผาคพันกันไต่ ยินเสียง
 ค้อยมองเมียงเลียงแลตยุแต่ไกล
 เวทนาก็มีจะทำไฉน
 มันแลตั้งใช้กรวากกว่าให้ทำกร
 เข้าแฝงเงาพริกสำน้ำสงสาร
 ะคิกอ่านแก่ ไซหย่างไรคิ
 กคิกชวยวิณณำยคสิ
 ฟังไมตรีเขาก่อนจึงผ่อนปรน
 เข้ามาใกล้สระน้ำแล้วทำข่น
 แล้วทำกตแวกชายชม้ายเมียง
 ก่าลงเพียรพันกันไต่ ยินเสียง
 เขาจอยเทวียงไวกับทด้วยคิไ
 คงตายรายมันคงหย้าสงสัย
 คุท่าทางนางในจำนรรจา
 หย้าเร้ารบไปเลยน่องไม่ปราดนา
 ทฉากหย้านน่องจะทำแทน
 ฉนเห็นสายทงเนอมนเห็นอณ
 หย้าชนแค้นเลยพพราหมณ์เป็นความจิง
 แล้วเมินหน้าเสียไม่ค ช่างผู้ชยง
 พอนั่งนิงหย้าทำให้รำคาน
 เข้าใกล้นางนางกตยาแล้ววาخان
 เมอเขินวานนให้พาคันมาคุม
 ให้คุมความร้อนใจคังไฟสุม
 ทานผู้คุมเล่าก็ร้ายทงยายทา
 มาก่ากขกว่ากรวากให้ฉากหย้า

ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยตัวทั่วกาย
 สวรรพที่จะไม่มีบุตรหมาก
 ไม่เมตตาการะกัมแก่เจ้าเลย
 มาตยุกยงนี้หน้อยเด็กหม่อม
 กรณาปราณีกับชัพรามณี

๑ ทงสนางต่างอายุระกายเขิน
 จึงตอบความตามฉิมคามา
 ความข้างในให้กุมไว้เพียงสวน
 เขากรายทุกพระธิดายพาพาด
 อกระจงแจ้งความว่าพรามณีน้อย
 เมื่อศยค้ำกันเองไม่เกรงกลัว
 นำสมเพศเวทนาหนักหนานัก
 นิตากฉนอณกุลทลประทัง
 ว่าพรามณีน้อยกับข้างนเป็นพี่น้อง
 ไครขอไรร่งว่าหย่าประวิง
 ค้องคุมกันวันเคียวว่าเปรี้ยวปาก
 ถ้าเขินนั้นฉนจะให้ไว้สักคน
 วาศาหมากกขยทรสกกเขย
 แต่จะถามตามจึงหย่านี้ไว้

๑ เจ้าพรามณีนพงนงนเห็นลกแหลม
 ต่างขมแยมเขินว่ากขนาวิ
 แม้นนั้นฉนคยหากขยชาทลวง
 ถ้าแม้นนางชาววังทำจันทาด
 พรามณีนอยนคนกหย่าพกว่า
 จึงระหม่อมมข้อมรุทัยเต็มใจ

สู้อุทล้าทำไปทั้งไม่เคย
 ความเปรี้ยวปากเหลือแหล่แม่คุณเขย
 ยังไม่เคยพยเห็นฟังเป็นความ
 ฉนแสนทรอมทรมใจจะไต่ถาม
 หย่ามีความกินแทนงแคลงวิณณา

๑ ชมายเมินข้มละไมอยู่ในหน้า
 ฉนมิใช่เป็นสุภาภระลาการ
 เป็นสำนวนแล้วจะส่งไปโรงสาด
 เมื่อเขินวานนจึงให้ไปเอาแก้ว
 มาคักศอยสมสู่เป็นคู่ผัว
 ถึงคชวงก็เขาเป็นชาววัง
 ต่างไม่รักเจ็บอายุเสียดายหลัง
 จึงรัยสั่งให้มาถามเขาความจึง
 ทรอพวกพ้องเพื่อนเทยวเกยวผู้ขิง
 เขาความจึงให้ทั่วทุกตัวคน
 บุตรหมากสวรรพที่จะชิตสน
 ไครก้งวนอะไรมังก็ส่งไป
 พอสเสียดชอหาเอามาให้
 จึงจะไต่กรณาเหมือนพาทัก

๑ ต่างเขินขนมลวนละเมียดทั้งเสียดศ
 มเสียดเป็นสุภาภระลาการ
 ผิกกะชวงลามลวนควนประทาว
 มาเกยวพานเขาย่างจะหย่างไร
 ถึงเอาพว้าคคปากไม่หยากไหว
 หย่าสงสยเสียดเปล่าเปล่าไม่เข้ายา

ชงองค์พระบุตรมรยสัง
 จะแดงแจ่งอรรดแก่สัจจา
 ขอไมราสานนพราทมน์วิเชียร
 โนนพรหมมน้อยศรีสุวรรณพรนราย
 ถ้าเพาชคพลคเมืองมาพน้อง
 จะเกยพานท่านผู้ใดก็ไม่มี
 ฉนั้นเป็นชาวบ้านนอกคอกกระท่อม
 ก็ใครใคร่ไต่ถามตามกระชวง
 อันทุกวันฉนั้นไม่มีที่จะเห็น
 ขอถามตามสุจริตทนายชบขัง

๑ สัพเพยงเอียงอายชมายชมอช

นหรือชาวบ้านนอกมาหลอกใคร
 ชงสังสัยไต่ถามถึงนามฉนั้น
 โนนประภาวคณจงกล
 ชงหม่อมรักจักใคร่เป็นขอเฝ้า
 ถ้าทำได้ ไม่ก็กระอิดกระอา
 ถ้าชเกยจนเทยวเกยวชสาว
 ไทจาวนายชายหน้าทังตาย

๑ เจ้าพราทมน์ว่าทนายเข้ไปเลยหม่อม ไม่อ้อมค้อมพุกเล่นเหมือนเช่นทนาย
 ถ้ารักใคร่ใครแล้วก็สุทัย
 นเทยวเล่นโดยคิประสัประสา
 ก้วยจนใจไม่มีทังพัง
 ครั้นฉนั้นจะถวายตัวก็กลัวหยุ่ง
 ทนงพระรยว่าเจ้าสุกครวไรใคร
 ฉนั้นพลคบ้านเมืองมาชนาโด

ไต่ถามทั้งนามวงส์และพงสา
 อันพวกข้าเหล่านี้เป็นพี่ชาย
 หม่อมทนายาเป็ลชนชอเสียงช่วยเวียงถวาย
 เป็นน้องชายชั้นสาสียทนาย
 ชนเทยวทองชมแต่บุรีศรี
 จึงนะข้าพเจ้าผิดใจไม่ดวง
 ไม่อ้อมค้อมพุกจาเหมือนข้าหลวง
 หม่อมทนายงักเป็นไทยหยุ่งในวัง
 หยากจะเป็นขอเฝ้ากับเขามัง
 หม่อมมานั่งถามความนินนามโค
 ทำชคช้อยพุกจาชชชาสย
 เขาเข้าใจหยุ่งคอกหม่อมทำปลอมพล
 แต่เพียงนั้นพอจะแจ่งแห่งนุสนธิ
 นนอบลคนนตรีสุคา
 จะต้องเหลาไม้กลัดจคชบผา
 ไปยหน้าฟ้าไทม์คงไคค
 ทำลาวลาวเช่นนั้นฉนั้นยคสิ
 ก็จะมีคนว่าชฉฉฉฉวอาย

ไม่กลั้มกลตายแก่งว่าสัจจาจึง
 กวนหรือมากชงเกาะเพราะผู้หยุ่ง
 จึงต้องนงนุกเจียมเสงขมใจ
 ยังไม่รู้กิริยาชชชาสย
 น้าพระทนายรายหรือคคิมร
 เหมือนคนไซ่สิ้นแกนแค้นคคค

ทำเมียงเมินเกินกรวยชายชมัย
 พิโรธเวียกยายคามาท่าพลาง
 ไม่แฉกรูปร้างท่านข้างหรือ
 ก็นทยาไซ้สอยจงปลัดขยไป
 แม้นมีพึงยังทำให้เทอโกรธ
 ตั้งสอนเข้าเฝ้าสวนแล้วชวนกัน

๑ ฝ่ายเจ้าพราหมณ์สามนายสหายจิต
 เมื่อตระกฟไปเถยวประเคียวใจ
 แล้วกล่าวโคมพระธิดาว่าน่ารัก
 เห็นจะสมคะเนนถุทศรุกรอง

๑ สรัสสุวรรณว่าไม่พอใจเถยว
 ถ้าเถยวจริงยังจะมีรักดาว
 ผู้ใดหลงสมหญิงทั้งทำเนียบ
 นางพลอยงเหล่านี้ไม่มีอาย
 ฉนั้นช่วยเตือนตามจิตสันนิษสนม
 สลาทนต์ของขกจะลิกเบียง

๑ เจ้าพราหมณ์ขมพรมพรายภิปรายทอช
 ชึ่งเกิดความทนามเสยบเพราะชอตรง
 สันหนงพอหนอเนอเชอภกสัศร
 แม้นองค์พระยครมีเมตตา
 ทนงจะให้ไพรพารุจกชอ
 แม้นพระพมิตายในสายชล
 ถึงพวกเราเถามีไซ้จะไม่คิด
 แต่พยลาภขุมทองของตำรา

๑ สรัสสุวรรณรันทกถอนใจไทย

คพราหมณ์น้อยนช้องเห็นทของทมาง
 ไซ้เทอถางถากหย้านี้ว่าไร
 แต่จะถือออยเจียนจะไม่ไหว
 ให้อาศัยสำนักตำหนักจันทร
 จะตงโทสยายตาถึงอาสัณ
 มาเวียกข่าวเหล่านี้เข้าวังใน

มาบังชิตอนุชาแล้วปราศัย
 ท่านข้างในให้ทมากมาฝากนช้อง
 ประเสกสัศกิกสัศรไม่มีสอง
 พระนช้องตงเล่นชัศสัศกราว
 แต่มาเถยวชอ ๆ ยังชอฉาว
 เหมือนเรื่องราวโยรานร่าคำภิปราย
 ไม่ร่ายเวียขแรงรักมกฉยทาย
 มาชวนชายจะให้งหลงละเลิง
 กสัศทชองสมแล้วจะทาวเหมือนว่าวเหลิง
 ท้าว่าเวียงวางแตกจะแผลถถง

๑ จึ่งตงบงทวยหนามตามตำรา
 จากสมบัตินมาด่าขากยากนักหนา
 ไท ฟิงพาแต่พอผอนทรอนรน
 ทลชกลอเสอแจ่งทุกแห่งทน
 มีผู้คนขอกความจะตามมา
 คงจะติดตามแสงวทุกแห่งท
 จะทลยิตาเสยไม่ชคกัศคชาย
 แต่เกร ใจเจ้าพราหมณ์สามสทาย

จึงว่าน้องครองความตามนิยาย
 เมื่อดำน้ำใจยังไม่สูง
 ต้องซบดมตรอมใจด้วยไกลถิ่น
 เรายากจนคนจรเที่ยวว่อนเร่
 คว้าว่าวนชนเคืองด้วยเรองนาง

๑ พลอยพรวิเศษตามนายภิปรายปลอบ
 พอไม่รักรูปงามก็ความใจ
 เวลาอันจวนค่าไปสำนัก
 เสียดแรงเขาชาววังสั่งให้นอน
 พลังสำรวตชวณสรสุวรรณนึ่ง
 ชนค่าตนักผลึกเผยทวาร
 มีฉากพยับแสงมณีแขวน
 ทางยมสรรวตชวณสรสุวรรณพัตน์
 ส่วนเจ้าพรวิเศษตามคนทูลข้างที่
 เมฆพระแสงแสงมณีการาราย

๒ ฝ่ายนายพลอยมาถ่วง
 กัดถึงพรวิเศษตามนายที่หมายไว้
 แดพรวิเศษน้อยนุชอันเป็นของตกลง
 แดชายสามหญิงสี่กระแวง
 มัดนักนฤครัดครองไทของรัก
 พอโพล่พลัดเวลาจะลาขันธ์
 ปลอบประโลมพระธิดายุพาพักตร์
 ถึงยามค่ำเข้าบรรทมทำสมเซย
 แล้วทำผูกถักนักษเพอนว่าเคอนน
 มินท์หากใครไต่คอกมะลิลา

เห็นเป็นเช่นกะต่ายที่ทนายจันท
 เหมือนนกยุงมิ่งเมศเมองสุวรรณ
 ด้วยหมายมั่นมิ่งมิตรให้ผิดทาง
 นึกเส้นที่นางกลักรด้วยชัคขวาง
 จะต้องร้างนักราเข้าป่าไป ฯ

จะไปไหนไปด้วยจนม้วยมรณ
 ทศานักพระขรรค์มีฟูกหมอน
 ถ้วนอ่อนอ่อนอ่อนใจจงโศกคลา
 เกินประคองเคียงกายทั้งซ้ายขวา
 ทศานักในท้องทุกช่องชั้น
 บรรจงร่นแท่นที่บรรทมภิรมย์ขวัน
 ชนบรรจงร่นแท่นแสนสยาย
 พอราตรีเอนแถมกระจำฉาย
 ค้องพระพายพัดพานสำรวใจ ฯ
 จะนอนนิ่งนักพระวงให้ตกลงโศก
 จะเป็นใครคู่สร้างยังกลางแกลง
 ข้อมชายชวงสุคลื่นไม่กินแห่ง
 ครั้นจะแบ่งออกเป็นทิวไม้ทิวกัน
 ไม่ลืมคึกคร่าครวนถึงสวนขวัน
 มาพร้อมกันสนางเหมือนหย่างเคย
 ให้นงลักษณ์แต่งองค์ซึ่งเสวย
 ข้างว่าเพยพทวด้วยปริกา
 ระบุออกมาดีแล้วหนอเจ้า
 มารัชมมาลัยถวายให้หลายพวง

ข้างย่นว่ามาลทินในสวน

แล้วทูลแก้วเกสรธิดาทวง

๑ พระยศวรทักใจไปสัพ

เวลาเฝ้าเซาคนจะทูลลา

๑ ทงสนางต่างรับค่านับน้อม

มะโตรีเรอรร้องทำนองใน

ครันยามคักพระธิดาไสยาพลัย

อโนทัยไสสว่างนภางค พน

บอกให้พวกชอเฝ้าเวลาไม่สอย

พวกข้าหลวงล้วนเกล้าสาวสกรรจ์

แล้วเรียกวอช่อฟ้าเข้ามาไว้

ทมากยศที่ทจะไปให้เจ้าพราหมณ์

๑ ฝ่ายพระนุชชยศวรวิสวัสดิ์

บรรทมคนแต่งของค้อลงถาวร

ทางสพักสโยกรองตายทองรว

สร้อยสังวาลยานพิขประคัยของค

ครันเล็กไต้ผลองบาทด้วยยาทรย่าง

นางสาวสาวชาววังนั่งประนค

ชนปราสาทชงวิทอชิตเวส

ทูลสนของสองกลศักรชิตทิยา

๑ สมเด็จท้าวทวงสค์คำรงราชย์

เจ้าไปสวนสอชยชยชาติมามาลย์

ชระ โดมลูกชยชยตั้งแล้วตั้งสน

จะครันท้าวมัวหมองค้องแคะกลม

พระมารการสอนสังสพเลียง

แก้วกุดตายล้าควนจวนจะร่วง

ไปสวนหลวงเล่นสัถวันทหรือชวันคา

เก็บมาลีเลือกหักให้หนักหนา

พลงชาทวงเกล้าชอเฝ้าไว้

แล้วชชกถ่อมกลอนประภคพิศมัย

วังเวงใจแจ้วเสียงเมื่อเทียบคิน

จนเคอนตยเลอนฟ้าไม่ผาผัน

พเลียงคินตลกมานั่งสังกานต์

มาเตรียมคอยข้างพลับพลาสุทธาสวรรค

ผู้ไทยนั้นมิให้ใครออกไปตาม

พวกข้างในนางโชนเป็นคนตาม

คนละสามชองชอนไต้เทียบมา

จิตกำหนดคินคินถึงชยชย

ผลคภุสจกจิบกลีบประาง

สัสมิผลฉวพระนลาตวาทชนง

คังอนงค่านางสวรรคขึ้นไต้ส

กาน์ลนางแวกถ้อมมาพร้อมหมก

ชงพระฤคคคินสนกนทางมา

นางก้มเกสรภวันทด้วยทรรสา

ลูกจะลาออกไปเล่นชทชยาน

แสนสวาทรับชวันแล้วบรรท

มาตักพานฝากพอจะชชชม

แมนแคะกร้อนคิงเล่นชยรุ่มรุ่ม

ไปเชยชมแต่พอชชแล้วคินมา

ทรวนเทียบแล้วอนเสยก่อนหนา

พิมพ์วิสุทธิสารพิมพ์ โทย จำกัด
ถนนสี่พระยา จังหวัดพระนคร

นายเจือ หล่มสาโรช ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา
พ.ศ. 2486

ยาแก้ไอโยคี

แก้ไอหวัด เล็บคอ คอ
 แห้ง เสียงแหบ ไอหอบ ไอ
 ทืด ไอธรรมดา หืด คอขรม
 ปอดอักเสบ เล็บนอก ไอ
 โรคเส้นประสาท และไอ
 ภาวะอื่นๆ ลิขรับประ
 ทาน ครั้งละ ๑ ช้อน กาแฟ
 เด็ก ๕ ถึง ๑๕ หยด

โยคีสถาน
 พระนคร

ยาแก้ไอโยคี

สรรพคุณดีเป็นที่นิยมทั่วไป

รศทวาน จิบแล้วหายไอ

ขวดใหญ่ 1 บาท 50 สตางค์ - ขวดเล็ก 50 สตางค์ - จำหน่ายทั่วไป